

En oefen uzelf tot godzaligheid

**Pastoraal slotwoord voor studenten en beginnende predikanten
Winterconferentie te Elspeet, Mennorode
Vrijdag, 8 januari 2016**

Lezen 1 Timotheüs 4: 1-16

Tekst 1 Timotheüs 4: 7b

Deze woorden zijn van een ervaren apostel aan het adres van zijn geestelijke zoon Timotheüs. Aan deze woorden moest ik denken in verband met het slotwoord dat ik mag uitspreken aan het einde van deze conferentie. Woorden nu van een ervaren dominee, want zo wordt er tegen emeriti aangekeken, althans zo werd het tegen mij gezegd door collega den Ouden toen hij mij een tijdje geleden belde met de vraag of ik bereid was hier een slotwoord te verzorgen. Je bent toch een dominee met ervaring?! Ik heb toen wel gezegd: dat hoop ik te doen. Maar intussen dacht ik: een ervaren dominee? Ben ik dat wel na 32 jaren actieve dienst? Ik denk aan een emeritus collega die in een interview zei: ik heb in de loop der jaren steeds meer het gevoel gekregen dat ik elke dag weer opnieuw moet beginnen. Terug bij af! Datzelfde is ook steeds meer mijn ervaring geweest in de achterliggende jaren. En ik geloof dat het goed is dat je het zo beleeft. Je kunt niet bouwen en vertrouwen op je eigen ervaringen. Dienaar van het Woord betekent een voortdurende oefening in je afhankelijk te weten van je Zender. Dan leven we uit het woord dat Luther sprak aan het einde van zijn leven: wij blijven bedelaars. We gaan dan niet hoogmoedig door het leven als ervaren dominees, maar als dienaren die ootmoedig mogen getuigen met de apostel Paulus: aan mij de grootste der zondaren is barmhartigheid geschied. John Newton heeft het zo onder woorden gebracht: “Ik ben niet wat ik zou moeten zijn, ik ben niet wat ik wil zijn, ik ben niet wat ik in een andere wereld hoop te zijn, maar toch ben ik niet meer wat ik vroeger was en door de genade van God ben ik wie ik ben”.

Een ervaren dominee. Sinds oktober 2013 geldt dat wij de laatste fase van ons leven zijn ingegaan en terugkijkend komen allerlei gedachten naar boven.

Bijvoorbeeld: hoe kwam ik als pas beginnend predikant over bij de bejaarden terwijl ik hun leefwereld niet beleefde? Was ik wel geschikt als onervaren broekje? En de preken in de eerste gemeente? Hoe heeft men die toen aangehoord? Was al het werk in prediking en pastoraat niet ver beneden de maat? Waarom roept de Heere jonge, onervaren mannen in Zijn dienst? En toch is dit nu juist het wonder. Hij roept geen oude ervaren en volleerde mensen in Zijn dienst maar mensen die moeten beginnen bij het begin. Eerst in het persoonlijk geloofsleven in de weg van wedergeboorte, bekering en geloof en in het opwassen in de kennis van onze Heere Jezus Christus en vervolgens in het ambtelijk werk, in de weg van de roeping, de voorbereiding op het predikantschap en de bevestiging daarin. We horen Paulus tegen Timotheüs zeggen in vers 12: “*niemand verachte uw jonkheid.*” Het kan gebeuren dat mensen je verachten omdat je nog zo jong en onervaren bent. Dan moeten we er voor waken ons ook niet ouder voor te willen doen dan we in werkelijkheid zijn om zo indruk te maken. Ouddoenerij is zo onnatuurlijk en ongeestelijk. Wij moeten ergens beginnen ook in het ambtelijk werk. Als zowel u die studeert en u die beginnend predikant is en de gemeenten daar rekening mee hielden, zouden we verlost worden van heel veel spanningen die er momenteel zijn in diverse gemeenten. Het zou tot zegen zijn als we in onze kerk meer Aquillas en Priscillas hebben en vooral Apollossen die bereid zijn om te luisteren naar hen die godvrezend zijn en ons bescheidenlijker de weg kunnen uitleggen. Helaas zijn er die eigenwijs hun weg gaan omdat ze denken ervoor geleerd te hebben en geen boodschap hebben aan hen die eenvoudig de Heere vrezen. Dat geeft spanningen in een gemeente. Niets nieuws onder de zon want die zorgen en spanningen waren er ook in de tijd waarin Paulus deze pastorale brief schreef.

Timotheüs komt ons voor als iemand die van tijd tot tijd een bemoediging nodig had gezien zijn karakter: een wat schuchter en mismoedige type. Nogwel eens depressief. Paulus kende hem door en door en dat komt tot uiting in hetgeen hij aan hem schrijft. Ook hier in de tekst waar hij wordt aangemoedigd zich te oefenen tot de godzaligheid. Paulus denkt in dit verband aan de sportwereld van zijn tijd. De Olympische spelen in het oude Griekenland. De topsporters die trainen van dag tot dag om het beste te bereiken, namelijk de prijs te behalen. Zo moet ook in een andere zin Timotheüs een topsporter zijn. Zich oefenen tot de godzaligheid, dat is het heilig leven voor de Heere en de naaste. Het heeft te

maken met het leven van alle dag, met eten en drinken, met het huwelijk, enz. Het gewone leven zien we niet los van de Christus zoen en kruisverdiensten. De geestelijke training. Je oefenen, *gymnazzo* staat er in het Grieks. De atleten in de sportwereld trinden voor een vergankelijke erekrans, maar wij moeten dat doen om de onverwelkbare krans van de heerlijkheid te behalen. Deze opwekking komt nadat Paulus gewaarschuwd heeft voor hen die in de laatste tijden zullen afvallen van het geloof, zich begevende tot verleidende geesten en leringen van de duivel. En hij waarschuwt tegen de ongoddelijke en oudwijfse fabelen. Timotheüs moet de dwaalleer verwerpen en de woorden des geloofs en de goede leer verkondigen. Wat verleidende geesten en leringen van de duivel zijn? Weet u het? Worden wij getraind om te letten op de tijdgeest en hoe die zich voordoet vandaag binnen en buiten de kerk? Getraind ook in wat ons kan doen afwijken van de loopbaan waarop wij hebben te lopen? Ter linker en ter rechterzijde? Het gaat dan altijd over wat wij als eigenwillige godsdienst willen invoeren om voor de Heere te kunnen bestaan. De godsdienst van de Farizeeën en Schriftgeleerden: gebod op gebod en regel op regel. Ten diepste leringen waarin de Naam van de Heere Jezus Christus niet genoemd wordt. Leringen van de duivel. Dat zijn leringen waardoor we worden losgemaakt van het evangelie van Jezus Christus en Dien gekruisigd. Daarom moet Timotheüs zich oefenen tot godzaligheid.

Hoe doe je dat? Paulus geeft een aantal aanwijzingen in dit gedeelte. Want Timotheüs kan alleen voor de gemeente zorg dragen als hij vooraf zorg draagt voor zijn eigen geloofsleven. Je *oefenen tot godzaligheid* wil ik dus zien als een kerntekst en vandaar uit gaan we de omgeving van deze tekst verkennen.

Om te beginnen bij het laatste nl. in vers 16 vermaant Paulus: “*Heb acht op uzelf en op de leer; volhard daarin; want dat doende, zult gij en uzelf behouden en die u horen.*” Geloof ik zelf datgene wat ik een ander verkondig? Sinds ik met emeritaat ben gegaan komt deze vraag weleens naar mij toe.

“*Opdat ik niet enigszins, daar ik anderen gepredikt heb, zelf verwerpelijk worde.*” 1 Kor.9:27. In dit verband heeft Paulus het dan ook over de geestelijke training. “*Maar ik bedwing mijn lichaam en breng het tot dienstbaarheid.*” Zijn lichaam, heel zijn lichamelijk bestaan onder de knie te krijgen en dat met het

doel om beproefd te zijn. Dus niet iemand zijn die anderen het evangelie heeft verkondigd terwijl men er zelf niet in gelooft. “Meester”, vroeg dat kind op de zondagsschool: “geloofst u het zelf wat u ons verteld”? Broeders, bij het oefenen tot godzaligheid hoort dat wij ons regelmatig beproeven, ons onderzoeken zoals we dat ook doen ter voorbereiding op de bediening van het Heilig avondmaal. Niet om daarmee elke keer weer te gaan twijfelen aan je roeping, maar juist om door de beproeving voor Gods aangezicht bevestigd en verdiept te worden in je roeping. Oefenen tot godzaligheid. Letten op je leven en de leer. Want wij leven in de laatste tijden zegt de Heilige Geest duidelijk. Een tijd waarin wij steeds meer de satan gewaar worden die rond gaat als een briesende leeuw zoekende wie hij kan verslinden, en als een verleidende engel des lichts zoekende wie hij kan misleiden. U bent nog bezig met de studie, of u wacht nog op een beroep, of u bent al bevestigd in uw eerste gemeente. Ook het wachten op een beroep kan voor u een tijd zijn om u te oefenen tot godzaligheid. Niet in opstand te komen maar je levensweg neer te leggen voor Hem die je geroepen heeft, te geloven dat Hij op Zijn tijd en wijze u een gemeente zal aanwijzen waar je mag beginnen. Predikant te mogen worden of te zijn is het mooiste wat wij ooit kunnen en mogen doen. In Naam van de drieënige God gezonden te worden om het Evangelie te verkondigen. Maar weet u dat u bezig bent met één van de gevaarlijkste beroepen ter wereld?! Houdt u daar rekening mee? De list van de duivel zijn ons niet onbekend, horen we Paulus getuigen. Als de duivel u kan laten struikelen in uw leven of in datgene wat u leert, zal hij het niet nalaten. Nogmaals broeders, dienaar van het woord zijn, is het mooiste wat we ooit mogen doen op aarde, maar tegelijk gevaarlijk want de duivel duldt niet dat de Naam van Christus in deze wereld verkondigd wordt. De satan loert dag en nacht op u. Hij weet precies waar hij u op de zwakke plekken in uw leven moet aanvallen. Daarom is het zo belangrijk dat we ons oefenen tot godzaligheid. Waken en bidden, opdat we niet in verzoeking worden geleid. Nog weleens meegemaakt dat ik tijdens mijn ambtsbediening in situaties terecht kwam waarin ik tegen mezelf moest zeggen: kijk nu uit anders gaat het fout. En vooral het gebed: leidt ons niet in verzoeking maar verlos ons van de boze.

Bij het oefenen tot de godzaligheid hoort ook volgens vers 6 dat we ons herinneren opgevoed te zijn in de woorden des geloofs en der goede leer. Paulus doet dat ook in zijn tweede brief aan Timotheüs: “*Maar blijft gij in hetgeen gij*

geleerd hebt en waarvan u verzekering gedaan is wetende van wien gij het geleerd hebt. En dat gij van kinds af de Heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.” (2 Tim. 3: 14,15). Bij de geestelijke training hoort dat wij terug denken aan hen die voor ons zo belangrijk zijn geweest in de geestelijke opvoeding. Ouders, geestelijke vaders en moeders, leerkrachten, collega’s die ons hebben bijgestaan met raad en daad. *“Gedenkt uwer voorgangers die u het woord Gods hebben gesproken en volgt hun geloof na, aanschouwende de uitkomst hunner wandeling.”* (Hebr. 13:7). Ik weet dat toen ik worstelde met de roeping tot het ambt ik veel onderwijs ontving uit de brieven van John Newton. Trouwens, zijn brieven kan ik u van harte aanbevelen om te helpen in het oefenen tot godzaligheid. En uiteraard niet alleen hij, er zijn tal van voorgangers uit het verleden die wij kunnen raadplegen. Het lezen van biografieën van bekende godzalige predikanten, vooral in tijden van moedeloosheid kan ons helpen te ontdekken dat ook zij hebben geworsteld met zaken die we bij onszelf tegenkomen. Een stuk herkenning doet weldadig aan.

En als Paulus in vers 7 oproept om zich te oefenen tot godzaligheid, dan zegt hij in vers 8: *“want de lichamelijke oefening is tot weinig nut.”* Tweerlei zou je dit kunnen uitleggen. Hij zegt niet dat het helemaal geen nut heeft, maar weinig. Ik denk dat als hij, die volgens afbeeldingen van hem, zelf maar een klein, schriel mannetje was, vandaag menig zware dominee qua gewicht en omvang zou zien, zou zeggen: beste broeder ga jij een aantal uren per dag hardlopen en minder eten om wat lichter en gezonder te worden. Paulus was geen Griekse denker voor wie het lichaam er niet toe doet. Wie weet het eigendom te zijn van de Heere Jezus Christus naar ziel en lichaam, zal zich oefenen om voor zover mogelijk ook zijn lichaam gezond te houden. Dat hoort ook bij het: *heb acht op uzelf*. Dat brengt ons op het terrein van de ontspanning. De boog kan niet altijd gespannen zijn. Zijn er op z’n tijd momenten waarin we kunnen ontspannen? Voor de een ligt een stuk ontspanning hierin en voor de ander daarin. Dat moet u voor uzelf ontdekken. Alleen ook hierin moeten we waken dat we ons naar verloop van tijd alleen maar ontspannen en ons weinig meer inspannen voor de Heere en Zijn dienst. Lopen we niet het gevaar de kantjes er af te lopen omdat we denken een burn-out te zullen krijgen. Mensen die vandaag alvast in bed gaan liggen omdat ze denken volgende week ziek te zullen worden.

Wij moeten vooral vandaag leren omgaan met onze tijd. Je agenda's beheren en beheersen. Vooral als we pas beginnen denken we overal te moeten zijn en voordat je er erg in hebt ben je nergens. Ook nee durven zeggen als je weer gevraagd wordt dingen te doen die weinig of niets hebben te maken met het predikant -zijn.

We kunnen zoveel dingen hebben die de aandacht vragen dat we nauwelijks de rust meer vinden om ons grondig bezig te houden met prediking, catechese en pastoraat. Ik zou er een voorstander van zijn wanneer predikanten in hun eerste gemeente de tijd krijgen om zich te concentreren op eigen gemeente en niet belast worden met allerlei werkzaamheden buiten eigen gemeente. In Israël werd een man die pas getrouwd was voor een bepaalde tijd ontslagen van dienstplicht buiten huis. En de eerste gemeente die je dienen mag, is toch je eerste liefde, werd er vroeger gezegd.

Aan de andere kant moeten wij er voor waken geen ZZP'er te worden. Hiermee bedoel ik een **zelfstandige zonder planning**. Helaas komt het hier en daar voor dat predikanten weinig structuur aanbrengen in hun ambtelijk bezig zijn. En dat maakt dat we overkomen als onbetrouwbaar. Een man die slordig is wat zijn afspraken betreft, die een soort fladdergeest vertoont, is bezig om zijn eigen glazen in te gooien. *Acht nemen op uzelf* is waken over uw agenda zodat niet de tijd u heeft maar u de tijd heeft voor uzelf voor uw vrouw en kinderen als u die heeft en voor uw gemeente. In grote lijnen was mijn tijdsindeling als volgt. Aan het begin van de week bezig zijn met de prediking voor de komende zondag, "want het deeg moet vroeg de oven in," hield Prof. Wisse zijn studenten voor, dan aandacht voor de catechese en vervolgens het pastoraat. Uiteraard zijn er momenten waarin het schema wordt doorbroken. Je zult maar in een week drie begrafenissen hebben. Maar normaal gesproken heb ik altijd mijn tijd zo ingedeeld en geprobeerd om de zaterdagen vrij te houden voor vrouw en gezin.

Weest u vooral ook niet in een andere zin ZZP'er. **Zelfstandige zonder personeel**. Jaren geleden vertelde mij een ouderling dat hun predikant het goed kon stellen zonder zijn kerkenraad. Broeders, wij moeten af van de domineeskerk. Belangrijk dat wij het juiste zicht hebben op de ambten gevoed vanuit de Schrift en de belijdenis. Dan ontdekken we dat het ene ambt niet over het andere zal heersen. Een predikant is niet meer dan een ouderling en een

ouderling niet meer dan een diaken. Ik las het pas in een artikel van een collega waarin hij opmerkte dat veelal een diaken na verloop van tijd tot ouderling bevorderd wordt maar omgekeerd gebeurd het zelden dat een ouderling als diaken verkozen wordt. Als het goed is moeten we zijn als de grote Diaken onze Heere Jezus Christus die onder ons was als dienende. Wij zijn dienaren van het woord en geen dominees, u weet in de titel dominee zit iets van domineren. Als we willen domineren in de kerk zijn wij ongeschikt voor het ambt. Ik weet door onze studie en fulltime bezig zijn in het ambt lopen we het gevaar als solisten op te gaan treden. Zo mag het niet. Je vormt als het goed is, samen met de ouderlingen en diakenen de kerkenraad. Een team die hoewel onderscheidenlijk bezig, toch voor één zaak staat namelijk de verkondiging van het Evangelie. Wat een zegen als je een kerkenraad mag hebben waarin een ieder met zijn eigen gaven de Koning van de kerk mag dienen en elkaar. Wat een wijsheid van de Heere Jezus toen Hij zijn 12 discipelen verkoos en tot Zich riep om Hem te volgen. Ze waren stuk voor stuk anders. Wat zou er van die kring zijn terecht gekomen als daar 12 vurige Simon Petrusen bij elkaar waren gezet of 12 zwaarmoedige Thomassen? Het is goed als er in een kerkenraad zowel jongeren als ouderen zijn en vooral godvrezende mensen. Leest u deze pastorale brieven van Paulus waarin hij de vereisten noemt die belangrijk zijn voor het ambt.

Die lichamelijke oefening uit vers 8 heeft niet alleen te maken met hardlopen, enz. Dat begrijpt u wel. Paulus heeft het hier over mensen die zich uitsluitend bezig houden met het hier en nu, het lichamelijke en niet op een Schriftuurlijke en geestelijke wijze denken aan hun eeuwige toekomst. Wie wederomgeboren is, krijgt een andere levensrichting. En met het oog daarop oefent de christen zich tot godzaligheid. Het overdenken van de toekomstige dingen. Maar ook daadwerkelijk daarna te handelen. Alle dingen meer en meer zien in het licht van de eeuwigheid. Het besef: wij hebben hier geen blijvende stad maar zoeken de toekomstige. Als we daarvan doordrongen zijn, zullen we meer ernst maken met onze roeping. De tijd is zo kort en de eeuwigheid duurt oneindig lang. Het besef dat niet alleen ik maar ook mijn gemeentelid die ik bezoek of de jongelui op de catechisatie er misschien morgen niet meer zijn. Terugdenkend aan menig bezoek in de gemeente moet ik me helaas afvragen: heb ik wel genoeg erop aangedrongen om de toekomstige toorn Gods te ontvliden en het leven te zoeken in de Heere Jezus? Heb ik wel genoeg gewaarschuwd? Was ik wel altijd

vol liefde en bewogen over hen die aan mijn zorgen waren toevertrouwd? Ben ik niet vaak op bezoek geweest om goed wil te kweken in de gemeente in plaats van Gods eer te zoeken en het heil van de gemeenteleden? Dus de lichamelijke oefening heeft weinig nut als we het vergelijken met de godzaligheid en waarin we ons hebben te oefenen, want die heeft de belofte van het tegenwoordige en toekomstige leven. We worden door de Heere gezonden een ieder met zijn gaven. Niet allemaal evenveel. Timotheüs moet met de gaven die wellicht niet zoveel voorstellen in eigen ogen toch met die gaven arbeiden en niet moedeloos worden door hen die veel gaven hebben. Beter weinig gaven die wij ijverig gebruiken, dan veel gaven waardoor we soms zo verschrikkelijk hoogmoedig kunnen worden en anderen als niets achten.

Het is volgens vers 9 *een getrouw woord en alle aanneming waardig*. Wat? Datgene wat Paulus tot nu toe heeft geschreven. En daarmee wil hij Timotheüs bemoedigen: *we arbeiden en worden versmaad omdat wij gehoopt hebben op de levende God die een behouder is van alle mensen, maar allermeeest de gelovigen*. M.a.w. arbeiden in Gods koninkrijk kost inspanning en strijd. Daarin hebben we ons te oefenen. Wie dienaar van het woord is moet niet rekenen op een gemakkelijk leven. Een werkweek van 36 uur. Een van 9 tot 5 uur mentaliteit hebben. We zijn tegenwoordig gewend om te rekenen in termen van zoveel dagdelen. Ik moet eerlijk zeggen dat toen ik begon er zo niet werd gerekend. Je was er dag en nacht voor de gemeente. Uiteraard met de nodige momenten van rust en ontspanning. Dus niet: met hoe weinig mogelijk kan ik predikant zijn, maar alles op alles zetten om zo getrouw mogelijk je ambt te vervullen. Wie dat doet zal ervaren dat de Heere licht en uitzicht geeft in vaak moeilijke omstandigheden. Er is de hoop op de levende God die nooit beschaamd allen die op Zijn goedheid hopen. Onze hoop op Hem doet ons volharden in Zijn dienst. We hebben te doen met een God die goedertieren is over alle mensen. In Zijn algemene goedheid draagt Hij al het bestaande, maar Zijn bijzondere zorg is er voor degenen die Hem vrezen en Hem dienen. Dit alles moet Timotheüs overdragen. *Beveel deze dingen en leer ze. Hij mag een voorbeeld zijn voor de gelovigen in woord, in wandel, in liefde, in de geest, in geloof, in reinheid*. Dat is je oefenen tot de godzaligheid waardoor je liefde en gezag uitstraalt in de gemeente. Een ambtsdrager die doorzichtig is tot op Christus.

In de volgende verzen 13 t.e.m 15 een aantal praktische aanwijzingen als het gaat om het oefenen tot godzaligheid. Samengevat: *lezen, vermanen en leren*. Lezen van de Heilige Schriften. Wie niet uit de Schrift leest en leeft, kan geen dienaar van het Woord zijn. Dan houden we elke zondag dezelfde voorspelbare preek alleen met een andere tekst erbij. Hoe belangrijk is het dat wij elke dag de Schriften bestuderen: vers voor vers en hoofdstuk voor hoofdstuk. De Bijbel niet versnipperen in gedeelten die bij ons zo geliefd zijn, maar heel de Schrift. Die kan ons wijs maken tot godzaligheid. Neem en lees. Juist bij het ouder worden merk je dat je ertoe moet aanzetten om de Schriften te bestuderen. Met zoveel jaren achter de rug kun je niet zeggen: nu weet ik het allemaal. Ook hier geldt: wie voortdurend in de Schriften bezig is komt erachter dat we zo weinig weten van de rijkdom die er ligt in het woord Gods.

Timotheüs moet ook vermanen. Paraklese betekent dat we op grond van wat we zelf uit de Schrift hebben gelezen vervolgens gemachtigd door de Heilige Geest de mensen heel concreet de weg wijzen die zij hebben te gaan. Waarschuwen tegen de verleidende geesten en de tijdgeest, maar ook te vertroosten door heen te wijzen naar de Heere Jezus en Dien gekruisigd.

Ook leren. Dat betekent dat we nauwkeurig de gemeente voorhouden wat nodig is om welgetroost te kunnen leven en te sterven. Alle stukken van de geloofsleer zullen aan de orde moeten komen. Er is wat dat betreft voor ons geen beter middel dan de prediking van de Heidelbergse catechismus, om ons in evenwicht te houden en te zorgen dat we niet eenzijdig worden. Timotheüs wordt opgewekt om de gave die hij door de profetie en met oplegging van de handen van het ouderlingschap niet te verzuimen. Met andere woorden: Timotheüs heeft bepaalde gaven gekregen om te gebruiken. Die gaven zijn erkend en bevestigd door de gemeente. Ook vandaag. Je oefenen tot godzaligheid is ontdekken de gaven die de Heere heeft gegeven. God geeft niet één iemand alle gaven, maar een ieder bepaalde gaven. Een, twee of vijf. De man met één talent ging niet verloren omdat hij maar één talent had gekregen. Maar omdat hij dat ene talent niet gebruikte.

En tot slot vers 15: *Bedenk deze dingen, wees hierin bezig, opdat uw toenemen openbaar zij in alles*. Timotheüs moet de zaken die Paulus tot nu toe genoemd heeft steeds in herinnering brengen en zich zo oefenen tot godzaligheid zodat het

in de gemeente merkbaar wordt dat hij geestelijk naar de volwassenheid groeit. Wees hierin bezig. Hij moet erin zijn, erin leven, erin opgaan. Hij moet helemaal opgaan in zijn werk. Betekent dat dat je dag en nacht in de weer bent en geen tijd meer heeft om heilig te luieren voor God? Toen Luther de overvolle agenda van Melancton zag, zei hij tegen hem: : “Jij gaat dood, jij kunt niet heilig luieren voor God.” We hebben het al gehad over het op zijn tijd te kunnen ontspannen. Maar Paulus zal hier bedoelen dat ons ambtelijk bezig zijn een gedurige oefening tot godzaligheid moet zijn, ook wanneer we ons ontspannen. Op deze wijze zal het voor de gemeente duidelijk zijn dat we vorderen doordat we grondig studie maken van de Schriften. Dat merkt de gemeente in prediking en pastoraat.

Ik weet geen beter voorbeeld van toenemen in godzaligheid te noemen vanuit de Schrift dan hetgeen we aantreffen bij de apostel Petrus. De jeugdige, vurige Simon bar Jona die de Heere van harte liefhad: Gij zijt de Christus de Zoon van de levende God.

De man die even later sprak: Dat zal u geenszins geschieden, toen Jezus sprak van Zijn lijden en sterven.

De man die toen hij in het nauw werd gedreven door de vorst der duisternis, Jezus driemaal verloochende.

De man die op Paasmorgen als een van de eerste werd opgezocht door de Opgestane Levensvorst persoonlijk en later in het openbaar aan de zee van Tiberias, mocht getuigen: *Heere, Gij weet alle dingen, Gij weet dat ik u liefheb.*

De man die toen opnieuw in zijn ambt hersteld werd.

Diezelfde man heeft later in zijn brief aan de christenen in de verstrooiing geschreven: *zijt met ootmoedigheid bekleed; want God werderstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade.* 1 Petr. 5: 5b.

Broeders, deze dingen zijn het waardoor het toenemen openbaar wordt als vrucht van het oefenen tot godzaligheid. Vrucht uit Hem, de Heere Jezus Christus van wie wij weten dat toen Hij op aarde was onder ons, toe nam in wijsheid en in grootte en in de genade bij God en de mensen.

Ik wil eindigen met de woorden van Petrus bestemd voor u en mij: *De God nu aller genade, Die ons geroepen heeft tot Zijn eeuwige heerlijkheid in Christus Jezus, nadat wij een weinig tijds zullen geleden hebben, Dezelve volmake, bevestig, versterke en fonderen u. Hem zij de heerlijkheid en de kracht in alle eeuwigheid. Amen.*